

Vojenský historický archiv

610000040

Inventář

Archivní pomůcka č. null

NAD č. null

Značka archivního souboru: NS

Nejvyšší správce československých vojsk

1918-1919

Zpracoval: Václav Sluka

Praha 1992

II. Dějiny archivního souboru	3
III. Archivní charakteristika archivního souboru	3
V. Záznam o uspořádání archivního souboru a sestavení archivní pomůcky	3
Rejstřík osobní	11

II. Dějiny archivního souboru

Dějiny jednotky popisu:

Prvním a nejvyšším vojenským orgánem na půdě nově vzniklého československého státu byl Výbor národní obrany. Byl ustaven 30. 10. 1918 Národním výborem československým jako jeho zvláštní složka a pověřen, aby řídil veškeré vojenské záležitosti na území Československé republiky. Jeho výkonným orgánem se stal nejvyšší správce československých vojsk, který samostatně rozhodoval ve všech běžných záležitostech, ve věcech zásadních pro schválení Výborem národní obrany. Funkcí nejvyššího správce byl pověřen starosta Československé obce sokolské dr. Josef Scheiner. Bylo to proto, že zejména z řad členů této národní tělocvičné organizace byly formovány první české dobrovolnické jednotky.

Nejvyšší správce československých vojsk spolu se zemským vojenským velitelstvím v Praze, kterému bylo svěřeno vrchní velení nad všemi československými vojsky, tvořil vrchní vojenské velitelství.

Funkce nejvyššího správce byla zrušena 31. 12. 1918 (dekret prezidenta republiky čj. 1 pres. z 31. 12. 1918). Dr. Schneider byl poté jmenován generálním inspektorem československých vojsk.

Materiály fondu Nejvyšší správce československých vojsk jsou uspořádány podle čísel jednací. Vzhledem ke krátké době existence tohoto dočasného orgánu postačil k jejich uložení pouhý 1 karton. To však nijak nesnižuje historickou cenu dochovaných písemností.

(Vzniklo přepisem z původní archivní pomůcky.)

III. Archivní charakteristika archivního souboru

V. Záznam o uspořádání archivního souboru a sestavení archivní pomůcky

Zpracovatel jednotky popisu: Sluka, Václav (asi 20. st.-)

Datum popisu: 1992

61000040/null

Nejvyšší správce československých vojsk

čeština, němčina

počet evidenčních jednotek zpřístupněných archivní pomůckou: kar, 1, 1918-1919

1

Spisy

2

1

1

číslo jednací: 119/1918

Tělocvičná jednotka Sokol na Královských Hradčanech oznamuje, že důstojníci i mužstvo 8. zeměbraneckého pluku je roztrpčeno tím, že se mu nedostalo v Praze žádného uvítání, mužstvo si těžuje na ubytování v zeměbraneckých kasárnách

1918

2

2

1

číslo jednací: 120/1918

Č. staniční velitelství v Berouně upozorňuje na připravovanou slavnost na počest postavení 1. strážní setniny v Berouně

1918

2

3

1

číslo jednací: 123/1918

Národní výbor v Jičíně zasílá telegram se zprávou o politické a vojenské situaci ve městě

1918

2

4

1

číslo jednací: 125/1918

Telegram s hlášením náčelníka okrsku 1. sokolské župy podkrkonošské o organizaci Národní obrany v České Skalici

1918

2

5

1

číslo jednací: 128/1918

V. Merhaut z Veltrus vznáší dotaz ohledně znění rozkazů zemského četnického velitelství pro Čechy z 29. a 30. 10. 1918, které nerespektují vznik samostatného čs. Státu

1918

2

6

1

číslo jednací: 129/1918

Prap. Kohout podává hlášení o politické a vojenské situaci v Bílině

1918

2

7

1

číslo jednací: 132/1918

L. Pokštefl ze Světlé nad Sázavou si stěžuje na současné poměry, především v Sokole, ve svém dopise útočí proti Židům, lidským neřestem, stranictví v národě, Němcům v Čechách, proti záměrům znárodnit půdu, proti šlechtě a zdůrazňuje své osobní problémy

1918

2

8

1

číslo jednací: 133/1918

J. Bartošů ve svém dopise žádá přísné potrestání všech, kdo se podíleli na útlaku českého národa, těch, "kteří nás vydávali v pospas Vídni, a kteří vodili na popravu a do kriminálu"

1918

2

9

1

číslo jednací: 144/1918

Úrov.	Označení Obsah	Poř. č.	Ukládací číslo Date
	Koncept informace o přípravách k vytvoření vojenského "jihoslovanského sboru"		1918
2	10 číslo jednací: 145/1918		1
	Starosta Sokola v Třemošné B. karásek v dopise vyslovuje svůj názor na venkovské poměry a podává návrhy na jejich úpravu		1918
2	11 číslo jednací: 146/1918		1
	Okresní národní výbor v Kolíně upozorňuje na případ zneužití legitimace, vydané Národním výborem v Praze v prvních popřevratových dnech		1918
2	12 číslo jednací: 155/1918		1
	Telegram zaslaný Ing. Františkem Vobořilem, informující o situaci české menšiny v Třebenicích a žádající pomoc a ochranu		1918
2	13 číslo jednací: 164/1918		1
	Zmocněnec československého státu ve Vídni poslanec Tusar informuje, že intervenoval ve věci propuštění Černohorců držených v pevnosti Karlštejn na Dyji		1918
2	14 číslo jednací: 166/1918		1
	Velitel 1. československého dobrovolnického pěšího pluku setník Spálený upozorňuje na vystupování generála Teisingera při slavnostní přísaze pluku		1918
2	15 číslo jednací: 203/1918		1
	Generálmajor K. Esop, bývalý velitel muniční továrny v Blumsu, podává "zprávu o opatřeních bezprostředně nutných, aby zabezpečila se veškerá potřeba bezdýmného prachu a výbušnin (trhacích látek) k účelům vojenským a zvláště národně hospodářským"		1918
2	16 číslo jednací: 222/1918		1
	Místní odbor Národní jednoty pošumavské v Dobřanech žádá o možnost pronajmutí vojenských objektů pro účely spolkového a kulturního života české menšiny		1918
2	17 číslo jednací: 231/1918		1
	Spisovatel J. B. Zyka se přimlouvá za využití českých vojenských hudebníků, dosud sloužících u hudby 32. pěšího pluku v Pešti		1918
2	18 číslo jednací: 240/1918		1
	Krátké situační zprávy z Terezína, Písku, Jičína		1918
2	19 číslo jednací: 249/1918		1
	Požitky bývalých srbských zajatců vykonávajících strážní službu u strážního oddělení v Jihlavě - informace		1918

Úrov.	Označení Obsah	Poř. č.	Ukládací číslo Datece
2	20 číslo jednací: 291, 292/1918 Rozkrádání státního majetku na území obsazeném německou menšinou - oběžník presidia místodržitelství - presidia zemské správy politické Národního výboru v Praze		1 1918
2	21 číslo jednací: 301/1918 Leták svolávající schůzi do Lidového domu v Hybernské ulici a napadající rozhodnutí branného výboru zachovávající systém vojenských hodností		1 1918
2	22 číslo jednací: 302/1918 Leták - "Bratři! Nenechte si vnutit republiku. Volme krále. Vidíte co již teď si dovolují? Hanba repblice! Máme stále hlad"		1 1918
2	23 číslo jednací: 305/1918 Kníže Kinský dává k dispozici Národnímu výboru svůj "Pražský dům"		1 1918
2	24 číslo jednací: 310/1918 Dopis dr. Černického informující o situaci českých lékařů v Lublani, o postavení československé legie a jejích akcích aj.		1 1918
2	25 číslo jednací: 344/1918 Generální velitelství československého četnictva žádá Národní výbor v Praze, aby prostřednictvím denních lístků vydal prohlášení na podporu autority četnictva		1 1918
2	26 číslo jednací: 375/1918 Hudební Matice Umělecké Besedy nabízí 200 výtisků "Tři českých zpěvů" od Vítězslava Nováka pro povzbuzení ducha vojáků vyslaných k obsazení Slovenska		1 1918
2	27 číslo jednací: 393/1918 Sokolská župa Budečská žádá zaslání výzbroje a výstroje pro sokolstvo na Kladensku - "Bratři jest třeba uvážiti, že tu proti nám mohou vystoupiti tři živly, nevíme, který za nebezpečnější brátí: lůza, červení a páni Němci"		1 1918
2	28 číslo jednací: 394/1918 Generální ředitelství československých drah v Praze se žádá, aby nádražní úřady přesně vyšetřily, odkud přijíždí vojenské transporty a zjistily jejich oficiální jméno a neohlašovaly je pod jmény, které si tyto samy přivlastnily		1 1918
2	29 číslo jednací: 414/1918 Zpráva o výsledku výpravy do Chebu, podniknuté za účelem zajištění letadel a leteckého materiálu		1 1918
2	30		1

Úrov.	Označení Obsah	Poř. č.	Ukládací číslo Date
	číslo jednací: 419/1918 Zpráva o situaci v zajateckém táboře v Josefově		1918
2	31 číslo jednací: 440/1918 M. Šebková píše o situaci v Mariánských Lázních a nevhodném chování československého vojska		1918
2	32 Telegram Nasy, člena národního výboru v Břeclavě, žádající o posily proti skupině maďarského vojska, soustředěného v Trnavě		1918
2	33 číslo jednací: 446/1918 Likvidační komise pro válečný materiál při československém vyslanectví ve Vídni informuje o průběhu jednání vyslanců všech států bývalé rakousko-uherské monarchie		1918
2	34 číslo jednací: 447/1918 Pověřen dr. Františka Kadeřábka k jednání s národním výborem v Lublani o postoupení části zbraní a munice, nalézající se na území S.H.S., československého státu		1918
2	35 číslo jednací: 448/1918 Rytmistr František Fiala, velitel jízdní gardy v Moravské Ostravě, žádá o zaslání "českých povelů pro jízďárnu" a přidělení několika lidí, kteří by se hodili ke službě u jízdního oddílu		1918
2	36 číslo jednací: 467/1918 Dr. K. Meissner, nadporučík bývalého 11. střeleckého pluku, referuje o chování Ukrajinců k transportu československých vojáků ze Lvova (nepřátelské) a chování Poláků (bezzvadné)		1918
2	37 číslo jednací: 516/1918 Vojenské velitelství v Kolíně informuje o kritickém nedostatku uhlí a hromadných pokusech zmocnit se uhlí násilím, žádá co nejrychlejší obsazení uhelných pánví československým vojskem		1918
2	38 číslo jednací: 539/1918 Presidium Ministerstva národní obrany nařizuje, aby odchodu Mackensenovy armády z československého území nebyly činěny sebemenší překážky		1918
2	39 číslo jednací: 553/1918 Ministerstvo spravedlnosti se obrací na Ministerstvo národní obrany se žádostí o zajištění oděvů a obuvi pro vězně a vězeňské dozorce v pankrácké věznici		1918
2	40 číslo jednací: 554/1918 Podplukovník K. Kroupa informuje o ukrutnostech maďarských vojsk, ubíjení ruských a rumunských zajatců, za		1918

Úrov.	Označení Obsah	Poř. č.	Ukládací číslo Datece
	1. světové války		
2	41 číslo jednací: 557/1918 Informace pro Ministerstvo národní obrany, že 1. pluk Stráže Svobody je zformován, návrh a dočasná jmenování důstojníků pluku do vyšších hodností		1 1918
2	42 číslo jednací: 569/1918 Výzva učitele ze Sokolnic u Brna ministru národní obrany, aby bylo zřizováno druhé národní vojsko z řad Sokolstva - Národní gardy, které by čelily především bolševikům. Na žádosti je poznámka dr. Vaníčka, náčelníka Sokola, že se tak již v jednotkách i župách děje		1 1918
2	43 číslo jednací: 574/1918 Vojenské staniční velitelství v Kolíně se vyjadřuje k úvodníku "Večerníka lidu", nazvaném "Co je s vyživovacími podporami?" Klade otázku, co bude s desetitisíci demobilisovaných vojáků: "Co budou dělat, dnes v tuhé zimě, kdy není ani polních prací, ani práce v továrnách, jež nemají čím provozovati výrobu, protože naším uhlím hospodaří Němci, ani práce v řemeslech, kde není teď dosti výrobního materiálu a neb poptávky? Kam půjdou ti druzí, kteří nebudou moci býti odkázáni na domov, v němž nebudou míti čím zatopit?"		1 1918
2	44 číslo jednací: 607/1918 A. Prágr, ředitel záložny v Kolíně, doporučuje k dalšímu zkoumání otázku propuštění 5 důstojníků ze služeb staničního velitelství v Kolíně a navrhuje jejich další vojenské využití		1 1918
2	45 číslo jednací: 641/1918 Vyslanec Tusar z Vídně oznamuje: "Dr. Hodža z Budapešti oznámil vídeňskému vyslanectví československému telefonicky, že francouzský velitel ententového vojska v Budapešti dostal již oficiální námi žádané vyrozumění od maršála Foche, že československé vojsko na Slovači je součástí ententové armády a že má právo jako takové obsadit celé Slovensko."		1 1918
2	46 číslo jednací: 644/1918 Informace o vojenské a politické situaci v Chebu		1 1918
2	47 číslo jednací: 672/1918 Vrchní vojenské velitelství v Praze žádá Ministerstvo národní obrany o schválení zřízení pluků Stráže Svobody. - "Formace tyto, které pro bezpečnost míst, v nichž jsou zřízeny, jsou velmi důležité, zřízeny toliko na dobu 6 měsíců a doporučovalo by se po mém soudu, aby členů těchto pluků bylo použito po náležitém výcviku pro výcvik ostatního vojska."		1 1918
2	48 číslo jednací: 681/1918		1

Úrov.	Označení Obsah	Poř. č.	Ukládací číslo Datec
	Vyšetření nepřístojností ve výkonu služby nádražní strážce ve stanici Holešovice		1918
2	49		1
	číslo jednací: 702/1918		
	Situační zpráva podle stavu ze dne 15. 11. 1918: "Včera 14. listopadu ustavilo se Národní shromáždění a prohlášena republika se všeobecným souhlasem, proti němuž není v lidu vůbec odporu" ... "považujeme se za spojence čtyřdohody. Na základě toho jsme přesvědčeni, že o nás platí ustanovení, pokud se týká § 3 podmínek příměří, totiž, že máme právo krajiny nám připadající, pokud by tyto byly ohroženy bolševismem, svými vojsky ochrániti" ... "Na Slovensku jest všeobecná obava, že Maďaři vpadnou do území slováckého a že budou tam pleniti" ...		1918
2	50		1
	číslo jednací: 739/1918		
	Stížnost na poměry ve vojenské úschovně v holešovickém přístavu		1918
2	51		1
	číslo jednací: 773/1918		
	Znění přísahy československého vojska podle nařízení československého ministra války v Paříži, v zastoupení podepsal Edvard Beneš		1918
2	52		1
	číslo jednací: 160/1919		
	Přijetí vyslance S.H.S. dr. Hribara prezidentem republiky - zajištění vojenského rámce slavnosti		1919
2	52 A		1
	číslo jednací: 145/1919		
	Dr. Josef Scheiner, generální inspektor československých vojsk, se dotazuje ministerstva vnitra, jak nakládat s cizinci, patrně bolševiky, kteří k nám přijíždějí z Ruska		1919
2	53		1
	číslo jednací: 502/1919		
	Doporučení ministru národní obrany ponechat pluku Stráže Svobody v konání branné služby - "Pluky tyto, ač jim nebylo popřáno času k náležitému výcviku, dobře se osvědčily a konají platné služby na Slovensku"		1919
2	54		1
	číslo jednací: 503/1919		
	Upozornění ministru financí na nedostatečné pohraniční prohlídky zavazadel, zvláště na rakouských hranicích. Hrozí import bolševických tiskovin		1919
2	55		1
	číslo jednací: 513/1919		
	Občané z České Lípy si stěžují, že dostávají jen německé chlebové a moučné lístky, "což působí velmi nepříznivým dojmem"		1919
2	56		1
	číslo jednací: 514/1919		
	Upozornění na osobu plukovníka ruské armády Němečka, vyloučeného z armády pro stranění poslanci Dürichovi		1919

Úrov.	Označení Obsah	Poř. č.	Ukládací číslo Datace
2	57 číslo jednací: 515/1919 Návrh na jmenování plukovníka francouzské armády Philippa generálem československé armády - koncept		1 1919
2	58 číslo jednací: 577/1919 Upozornění na odpor slovenského obyvatelstva vůči československému vojsku, vyvolaný jednak "nemístným chováním" vojska, jednak podněcováním ze strany maďarské menšiny, zejména na Košicku		1 1919
2	59 číslo jednací: 611/1919 Vyšetřování zmizení obrazu císaře Karla z nemocnice v Emauzích, byl v roce 1918 přenesen do záložní nemocnice číslo 3 u Bartoloměje		1 1919
2	60 číslo jednací: 636/1919 Radiotelegram z Königwusterhausenu, došlý 3. 12. 1918, s informacemi o vývoji politické a vojenské situace ve střední Evropě němčina		1 1919
2	61 číslo jednací: 649/1919 Účast vojáků-legionářů na veřejných politických schůzích, na schůzi branného výboru, kde se "...poukazovalo na povážlivé případy násilného vystupování vojáků na veřejných schůzích politických ...", aby účast vojáků ve stejnokroji na projevech a politických schůzích byla zakázána		1 1919
2	62 číslo jednací: 1977/1919 Generální inspektorát navrhuje, aby ZVV pro Slovensko bylo upozorněno na nevhodné zasahování československých vojáků do náboženských poměrů na Slovensku - "na Slovensku šíří se agitace polsko-hlinkovská (katolická) a právě proto je zapotřebí, aby vojáci počínali si opatrně a nepopuzovali lid proti sobě"		1 1919

Rejstřík osobní

Sluka, Václav (asi 20. st.-)

Název archivní pomůcky: Nejvyšší správce československých vojsk

Značka archivního souboru: NS

Časové rozmezí archivní pomůcky: 1918-1919

Počet evidenčních jednotek zpřístupněných archivní pomůckou: 1 (kar, 1, 1918-1919)

Počet jednotek popisu, které lze na základě archivní pomůcky zpřístupnit: 65

Rozsah archivní pomůckou zpřístupněných archiválií: 0,12 bm

Stav archivní pomůckou zpřístupněných archiválií ke dni: 5. ledna 2023

Zpracovatel archivního souboru: Václav Sluka

Archivní pomůcku sestavil: Blanka Sluková (1992), Klára Andresová (digitalizace archivní pomůcky 2023)

Počet stran archivní pomůcky: 12

Archivní pomůcku schválil: prom. hist. Ivan Štovíček, CSc.